

แนวทางการดำเนินกิจกรรม การคัดเลือก “UNSEEN THAI THAI” เสน่ห์วัฒนธรรมทั่วไทย

๑. แนวคิดการคัดเลือก “UNSEEN THAI THAI” เสน่ห์วัฒนธรรมทั่วไทย

การคัดเลือก “UNSEEN THAI THAI” เสน่ห์วัฒนธรรมทั่วไทย เป็นการค้นหาทุนทางวัฒนธรรม และแหล่งท่องเที่ยวใหม่ ๆ ค้นหาคุณค่าและเอกลักษณ์ความเป็นไทย เปรียบเสมือนการ “ค้นพบไทยใหม่” โดยการคัดเลือกทุนทางวัฒนธรรมที่เป็นอัตลักษณ์โดดเด่นของแต่ละจังหวัด “ซึ่งเป็นสิ่งที่ยังไม่เคยถูกเปิดเผย ไม่เคยถูกมองเห็น หรือยังไม่เคยเข้าใจในเชิงลึกของวัฒนธรรมและวิถีชีวิตไทยมิใช่เพียงสถานที่ท่องเที่ยวใหม่ แต่เป็นมิติของความหมาย เรื่องราว และประสบการณ์ที่ซ่อนอยู่ภายใต้พื้นผิวของสังคมไทย” มุ่งเน้นการอนุรักษ์ ส่งเสริม การเรียนรู้ประวัติศาสตร์ คุณค่า ความสำคัญของการสืบสานศาสตร์พระราชา และการต่อยอดสร้างสรรค์ทุนทางวัฒนธรรมให้เกิดคุณค่าและมูลค่าเพิ่ม ควบคู่กับการปลูกฝังความรัก ความหวงแหน และความภาคภูมิใจในท้องถิ่น เพื่อสร้างประสบการณ์ใหม่ กระตุ้นการมีส่วนร่วมของประชาชน ตลอดจนการประชาสัมพันธ์และส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เพื่อสร้างรายได้ และกระตุ้นเศรษฐกิจท้องถิ่น อันจะนำไปสู่การสร้างคุณค่าและโอกาสในระดับชุมชน ขยายผลสู่ระดับประเทศ และเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันบนเวทีโลกอย่างยั่งยืน นอกจากนี้ยังเป็นกลไกสำคัญ ในการขับเคลื่อนนโยบาย “ไท ไทย” ของกระทรวงวัฒนธรรมให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม

๒. วัตถุประสงค์

๒.๑ เพื่อค้นหาทุนทางวัฒนธรรมและแหล่งท่องเที่ยวที่มีอัตลักษณ์โดดเด่น ๗๖ จังหวัด ทั่วประเทศ สะท้อนเรื่องราว วิถีชีวิต ภูมิปัญญา และประสบการณ์ของชุมชน

๒.๒ เพื่อส่งเสริม “พลังวัฒนธรรม” ให้เกิดเป็นรายได้จริง (Root to Rich) แก่ชุมชน ผ่านการเชื่อมโยงทุนทางวัฒนธรรมกับเศรษฐกิจสร้างสรรค์ พร้อมต่อยอดวัฒนธรรมท้องถิ่นให้ร่วมสมัย สร้างคุณค่า กระตุ้นเศรษฐกิจ และขยายผลสู่ระดับประเทศ

๒.๓ เพื่อเผยแพร่ประชาสัมพันธ์และสร้างการรับรู้ “ไทยใหม่” (UNSEEN THAI THAI) ให้เป็นที่รู้จักแพร่หลาย พร้อมขยายผลสร้างชื่อเสียงและภาพลักษณ์ของวัฒนธรรมไทยสู่ระดับสากล

๓. รูปแบบการคัดเลือก

ให้สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดพิจารณาคัดเลือกทุนทางวัฒนธรรม ตามนโยบาย “ไท ไทย” คือ แนวคิดการพัฒนาวัฒนธรรมไทย ภายใต้วิสัยทัศน์ “สืบสาน สร้างสรรค์ นำวัฒนธรรมไทย สู่นานาชาติอย่างยั่งยืน” ของนางสาวชาปีดา ไทยเศรษฐ์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวัฒนธรรม ซึ่งหมายถึง การยกระดับเอกลักษณ์ ความเป็นไทยดั้งเดิม (Traditional Thai) ให้ผสานกับความร่วมสมัย (Contemporary Thai) จนกลายเป็นวิถีชีวิต ที่มีชีวิต สามารถสัมผัสได้จริง และสร้างมูลค่าเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน โดยนิยามความหมาย ทุนทางวัฒนธรรม ตามแนวทางการคัดเลือกนี้ คือ ทรัพยากร ทางวัฒนธรรมที่มีอยู่ในพื้นที่ไม่ว่าจะเป็น สิ่งที่จับต้องได้ หรือ จับต้องไม่ได้ ซึ่งสะท้อนอัตลักษณ์ ภูมิปัญญา วิถีชีวิต ค่านิยม ความเชื่อ และศิลปะของชุมชน ที่สามารถ สืบสาน อนุรักษ์ และต่อยอดสร้างคุณค่าและมูลค่า ทั้งในมิติ เศรษฐกิจ สังคม และจิตใจได้อย่างยั่งยืน โดยกำหนดทุนทางวัฒนธรรมตามนโยบาย “ไท ไทย” ดังนี้

๓.๑ ด้านไท-ดั้งเดิม (Traditional Thai)

หมายถึงทุนทางวัฒนธรรมที่สะท้อน รากเหง้า อัตลักษณ์ และภูมิปัญญาท้องถิ่นดั้งเดิม ซึ่งยังคงรักษา ความบริสุทธิ์ของรูปแบบดั้งเดิมไว้ได้อย่างชัดเจน อาทิ เทศกาล ประเพณี ศิลปหัตถกรรม วิถีชีวิต ภูมิปัญญาชาวบ้าน ความเชื่อ ภาษา ดนตรี นาฏศิลป์ อาหารพื้นบ้าน วัตถุ สถานที่ หรือ อื่นๆ ที่สืบทอดต่อกันมาในชุมชน และเป็นมรดกทาง วัฒนธรรมที่ควรค่าแก่การอนุรักษ์ไว้ให้คนรุ่นหลัง

/๓.๒ ด้านไท-ร่วมสมัย...

๓.๒ ด้านไท-ร่วมสมัย (Contemporary Thai)

หมายถึงทุนทางวัฒนธรรมที่มีการพัฒนา ต่อยอด สร้างสรรค์ หรือประยุกต์วัฒนธรรมไทยให้เข้ากับยุคสมัยใหม่โดยยังคงกลิ่นอายและคุณค่าความเป็นไทยไว้ เช่น ศิลปะร่วมสมัย แฟชั่น อาหาร ดนตรี หรือสื่อสร้างสรรค์ ที่สะท้อนแนวคิดใหม่บนพื้นฐานของรากวัฒนธรรมเดิม เกิดเป็นความ “ร่วมสมัย” ที่สามารถสื่อสารกับคนรุ่นใหม่ และสังคมโลกได้อย่างกลมกลืน เพื่อยกระดับทุนทางวัฒนธรรมให้เป็นพลังสร้างสรรค์ทางเศรษฐกิจ

๓.๓ ด้านไท-ประสบการณ์ (Experiential Thai)

หมายถึงทุนทางวัฒนธรรมที่สามารถเปิดโอกาสให้ผู้คนได้สัมผัส เรียนรู้ และมีส่วนร่วมในประสบการณ์ทางวัฒนธรรมโดยตรง เช่น กิจกรรมท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม การเรียนรู้วิถีชุมชน ศิลปะพื้นบ้าน งานหัตถกรรมพื้นบ้าน การทำอาหารไทย หรือการเข้าร่วมพิธีประเพณีท้องถิ่น เพื่อให้เกิดการรับรู้คุณค่าและความเข้าใจ ในวิถีชีวิตไทยผ่านทั้งประสบการณ์ตรงและการใช้เทคโนโลยีในการเข้าถึง

๓.๔ ด้านไท-เชื่อมโยง (Connected Thai)

หมายถึงทุนทางวัฒนธรรมที่มีศักยภาพในการสร้างเครือข่ายความร่วมมือทางวัฒนธรรมระหว่างอำเภอ จังหวัด และต่างประเทศ ผ่านการแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรม การจัดกิจกรรมร่วม หรือการสร้างเครือข่ายเยาวชนวัฒนธรรม เพื่อเสริมพลังความร่วมมือทางสังคมและขับเคลื่อนเศรษฐกิจสร้างสรรค์ในระดับภูมิภาค อาทิ เครือข่ายศิลปินชุมชน เทศกาลวัฒนธรรมอาเซียน เทศกาลดนตรี อาหาร หรือหัตถกรรมร่วมสมัย เพื่อส่งเสริมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และขยายโอกาสเผยแพร่วัฒนธรรมไทยสู่ระดับสากลอย่างยั่งยืน

๔. ขั้นตอนการดำเนินงาน

ให้สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดดำเนินกิจกรรมการคัดเลือก “UNSEEN THAI THAI” ดังนี้

๔.๑ ตั้งคณะกรรมการคัดเลือก “UNSEEN THAI THAI” ระดับจังหวัด โดยมีผู้ว่าราชการจังหวัด หรือรองผู้ว่าราชการจังหวัดที่ได้รับมอบหมาย เป็นประธานกรรมการ และมีผู้แทนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ผู้นำท้องที่ ผู้นำชุมชน สภาวัฒนธรรม ราชบัณฑิตยสถาน ร่วมเป็นกรรมการ และมีวัฒนธรรมจังหวัด เป็นเลขานุการ โดยมีอำนาจหน้าที่ในการค้นหาทุนทางวัฒนธรรมและแหล่งท่องเที่ยวใหม่ๆ ในจังหวัด

๔.๒ ประชุมคณะกรรมการคัดเลือก “UNSEEN THAI THAI” ระดับจังหวัด เพื่อร่วมกันพิจารณาคัดเลือกทุนทางวัฒนธรรมที่เป็นอัตลักษณ์โดดเด่นของจังหวัด “ซึ่งเป็นสิ่งที่ยังไม่เคยถูกเปิดเผย ไม่เคยถูกมองเห็น หรือยังไม่เคยเข้าใจในเชิงลึกของวัฒนธรรมและวิถีชีวิตไทยมิใช่เพียงสถานที่ท่องเที่ยวใหม่ แต่เป็นมิติของความหมาย เรื่องราว และประสบการณ์ที่ซ่อนอยู่ภายใต้พื้นผิวของสังคมไทย” ที่สอดคล้องกับนโยบาย “ไท ไทย” ของกระทรวงวัฒนธรรม ตามรูปแบบการคัดเลือก จำนวน อย่างน้อย ๑ รายการ/จังหวัด ตามเกณฑ์การคัดเลือก โดยสามารถดาวน์โหลดเกณฑ์การคัดเลือกตาม QR CODE ท้ายหนังสือนี้

๔.๓ นำเสนอข้อมูล “UNSEEN THAI THAI” ที่ได้รับการคัดเลือกจากคณะกรรมการคัดเลือกฯ ต่อผู้ว่าราชการจังหวัด เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบและรับรองผลการคัดเลือก

๔.๔ จัดทำข้อมูลและสื่อประชาสัมพันธ์ “UNSEEN THAI THAI” ระดับจังหวัด ดังนี้

(๑) ข้อมูล “UNSEEN THAI THAI” ระดับจังหวัด ที่ได้รับการคัดเลือก ตามแบบรายงานที่กำหนด ในรูปแบบเอกสาร พร้อมรายงานข้อมูลผ่านช่องทาง Google Form ตาม QR CODE ท้ายหนังสือนี้

(๒) สื่อประชาสัมพันธ์ “UNSEEN THAI THAI” ระดับจังหวัด ที่ได้รับการคัดเลือกในรูปแบบอินโฟกราฟิก แนวตั้งหรือแนวนอน ขนาดตามความเหมาะสม โดยให้มีตราสัญลักษณ์กระทรวงวัฒนธรรม ปรากฏในชิ้นงาน อย่างชัดเจน จำนวน อย่างน้อย ๑ ชิ้นงาน และคลิปวิดีโอ (นามสกุล mp4, mov, avi หรือ wmv) จำนวน อย่างน้อย ๑ คลิป ที่นำเสนอข้อมูลอย่างกระชับ เข้าใจง่าย และสะท้อนอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมของพื้นที่ได้อย่างโดดเด่น สามารถใช้เผยแพร่ผ่านช่องทางออนไลน์ต่างๆ อย่างน่าสนใจ อาทิ TikTok /Instagram/Facebook เป็นต้น